

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра транспортних засобів та інженерного забезпечення охорони державного кордону
факультету забезпечення оперативно-службової діяльності

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІТ 07.02. «ГІГІЄНА ПРАЦІ ВОДІВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ»
(вибіркова освітня компонента)
ОПП «ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ПІДРОЗДІЛІВ
ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Спеціальність: 252 Безпека державного кордону

Кваліфікація: бакалавр безпеки державного кордону

Професійна кваліфікація: офіцер тактичного рівня Державної прикордонної служби України

Спеціалізація: Організація діяльності інженерно-технічних підрозділів Державної прикордонної служби України

Форма здобуття освіти: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Гігієна праці водіїв транспортних засобів» є вибірковою дисципліною під час навчання за першим бакалаврським рівнем вищої освіти спеціальності «Безпека державного кордону». Вивчається протягом 8-го семестру на кафедрі транспортних засобів та інженерного забезпечення охорони державного кордону.

Мета вивчення навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих офіцерів тактичного рівня та бакалаврів відповідної спеціальності, які володіють знаннями про способи захисту від різного виду небезпек у повсякденній та службовій діяльності, принципи раціонального природокористування та екологічного моніторингу.

Формування у курсантів системних знань з методології та методики вивчення медично-біологічних проблем на автомобільному транспорті, набуття курсантами здатності до розв'язання складних спеціалізованих задач та практичних проблем у майбутній професійній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни - опанування знаннями, вміннями та навичками щодо ідентифікації небезпек, зниження ризику виникнення небезпечних ситуацій у повсякденній та службовій діяльності, стратегії і тактики екологічного моніторингу в Україні та Державній прикордонній службі, а також основних напрямків діяльності органів Державної прикордонної служби України з охорони навколишнього природного середовища, засвоєння курсантами системних знань щодо впливу шкідливих виробничих і соціально-побутових факторів на водіїв автотранспортних засобів і їх наслідки; опанування курсантами методичного інструментарію з аналізу умов праці водіїв автомобільного транспорту; оволодіння курсантами уміннями щодо психофізіологічного професійного відбору водіїв автотранспортних засобів певних категорій; набуття навичок самостійного пошуку, систематизації, аналізу і використання у професійній діяльності наукової інформації.

ВИКЛАДАЧІ:

Відповідно до форми Н-04.03.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

«Автомобільна підготовка», «Основи безпеки життєдіяльності»

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальний клас (120/12), комплект презентаційних матеріалів, дидактичних матеріалів, комплект роздавальних матеріалів, мультимедійний проектор.

Програмне забезпечення: Microsoft Excel

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин														Форми підсумкового контролю				
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота						Індивідуальна робота					Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік		
					лекції	групові заняття	практичні заняття	індивідуальні заняття	контрольна робота	курсний проект	підсумковий контроль	Усього	реферат	Конспект з теми	контрольна робота					Розрахункове завдання	
3	5	4,0	120	50	20	26	-				4	30	10	20			40		+		
Разом 3 курс			4,0	120	50	20	26	-				4	30	10	20			40			
Усього за дисципліну				120	50	20	26	-				4	30	10	20			40		+	

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН3.2.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.1; МК1.2; МК1.3; МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК3.1; МК3.2; МК4.2; МК4.3

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Оцінювання
Загальні компетентності		
ЗК-2	Здатність приймати обґрунтовані рішення. Застосовувати фахові та фундаментальні знання у професійній діяльності.	МК1.1; МК1.2; МК1.3
ЗК-3	Здатність до адаптації та дії у новій ситуації, організувати роботу відповідно до вимог охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки на об'єктах автомобільного транспорту при їх, експлуатації, обслуговуванні та ремонті.	МК1.1; МК1.2; МК1.3
ЗК-5	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися та співпрацювати з фахівцями інших галузей, адаптуватися у соціальному та професійному середовищі.	МК1.1; МК1.2; МК1.3
Шифр	Компетентність	Оцінювання
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
СК-7	Здатність забезпечити готовність підпорядкованого підрозділу до виконання завдань за призначенням, застосовувати методики підготовки персоналу та роботи з персоналом підрозділу. Здатність організувати експлуатацію дорожніх транспортних засобів та спеціальної техніки Державної прикордонної служби, та об'єктів транспортної інфраструктури у відповідності до вимог нормативно технічної документації та нормативно-правових актів України.	МК1.1; МК1.2; МК1.3
Шифр	Компетентність	Оцінювання
Фахові компетентності спеціалізації		
СКс-16	Здатність забезпечити готовність підпорядкованого підрозділу до виконання завдань за призначенням, застосовувати методики підготовки персоналу та роботи з персоналом підрозділу. Здатність організувати експлуатацію дорожніх транспортних засобів та спеціальної техніки Державної прикордонної служби, та об'єктів транспортної інфраструктури у	МК1.1; МК1.2; МК1.3

Шифр	Компетентність	Оцінювання
	відповідності до вимог нормативно технічної документації та нормативно-правових актів України.	
СКс-18	Здатність вести кількісний та якісний облік, обліково-звітну документацію з експлуатації та ремонту, планувати і здійснювати заходи з організації експлуатації, списання автобронетанкової та інженерної техніки Держприкордонслужби, виробничого обладнання і майна	МК1.1; МК1.2; МК1.3

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
Програмні результати навчання зі спеціальності			
ПРН-10	Організувати заходи щодо безпеки життєдіяльності підрозділу та персоналу в різних умовах. Дотримуватись вимог охорони праці, техніки безпеки, протипожежної безпеки та санітарно-гігієнічного режиму при здійсненні професійної діяльності	МН1.1. МН1.2. МН1.3.	МК1.1; МК1.2; МК1.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ 3 курс (5 семестр) на 2023–2024 навчальний рік

Запланована кількість аудиторного навантаження – 50 годин

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин											Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин	
			1	2	3	4	5	6	7								
															9	1/1 Л(2); 1/2 Гз (2); 1/3 Гз(2); 1/4 Гз(2); 1/5 Гз(2); 2/1 Л(2); 2/2 Л(2)	14
1	Теоретичні основи гігієни праці водіїв	10	Л2	Гз2	Гз2	Гз2	Гз2								10	2/3Гз(2); 2/4Гз(2); 2/5Гз(2); 3/1 Л(2); 3/2Гз(2); 3/3Гз(2); 4/1Л(2)	14
															11	4/2Гз(2); 5/1Л(2); 5/2Гз(2); 5/3Гз(2); 6/1Л(2); 6/2Гз(2)	12
2	Гігієна праці водіїв в системі «Людина - життєве середовище».	10	Л2	Л2	Гз2	Гз2	Гз2								12	7/1Л(2); 7/2Л(2); 8/1Л(2). Дз (4)	10
3	Гігієна праці водіїв в умовах надзвичайних ситуацій.	6	Л2	Гз2	Гз2												
4	Медично – біологічні проблеми забезпечення безпеки руху.	4	Л2	Гз2													
5	Основи фізіології праці та службової діяльності.	6	Л2	Гз2	Гз2												
6	Біосфера, як середовище існування.	4	Л2	Гз2													
7	Основи екологічного моніторингу, як механізму вирішення проблемних питань, гігієни праці та охорони навколишнього середовища в Україні та ДПСУ.	4	Л2	Л2													
8	Автотранспортна медицина - перспективи розвитку.	2	Л2														
	Підсумковий контроль	4	Дз4														
	Всього	50														Всього	50

Умовні позначення:

Лекція – Л;

Заняття, що обов'язкове для оцінювання – Л2

Групове заняття – Гз;

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ зан	Види навчальних занять	Кільк. годин	Назва теми і навчальні питання заняття	Література
				3 курс	
				5 семестр	
			18	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГІГІЄНИ ПРАЦІ ВОДІЇВ	
1	1	лекція	2	Гігієна праці водіїв в сучасних умовах. 1. Предмет і завдання дисципліни, правові основи дисципліни 2. Основні поняття, визначення та терміни курсу 3. Гігієна праці, її значення. 4. Чинники, що визначають санітарно – гігієнічні умови праці.	[2.1.] ст. 3-6 [2.3.] ст.247-259 [3.1.] ст. 4-7
	2	Групове заняття	2	Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. 1.Класифікація небезпек. 2.Системний аналіз у безпеці життєдіяльності. 3. Означення і вимірювання ризику.	[2.1.] ст.7-8 [2.2.] ст. 234-239 [3.1.] ст. 27-39
	3	Групове заняття	2	Оцінка ризику, таксономія небезпек. 1. Класифікація небезпек за різними ознаками. 2. Оцінка та класифікація ризику.	[3.2.] ст. 4-27
		Самостійна робота	4	Класифікація робочого середовища водіїв. 1. Класифікація автотранспортних підприємств 2. Класифікація автомобілів. 3. Класифікація автомобільних доріг.	[2.1.] ст. 7-9 [2.3.] ст. 232-239
	4	Групове заняття	2	Умови праці водіїв автотранспортних засобів. 1. Шум і інфразвук в кабіні. 2. Вібрація робочого місця водія. 3. Токсичні речовини в кабінах. 4. Освітлення.	[2.1.] ст. 9-30 [2.3.] ст. 276-286

	5	Групове заняття	2	Безпека життєдіяльності. 1.Безпека життєдіяльності і споріднені науки та навчальні дисципліни. 2.Цілісна система державного управління охороною життя людей на підприємствах та профілактика побутового травматизму. 3.Прогнозування умов виникнення небезпечних ситуацій	[2.1.] ст.34-37 [2.3.] ст. 247-259 [3.1.] ст. 4-39	
		Самостійна робота	4	Фізіологія праці водіїв. 1.Працездатність водія при таксомоторних міських перевезеннях. 2.Працездатність водія при міських автобусних перевезеннях 3.Працездатність водія при міжміських перевезеннях.	[2.1.] ст. 37-71 [3.1.] ст. 49-79 [3.2.] ст. 102-105	

			26	ГІГІЄНА ПРАЦІ ВОДІЇВ В СИСТЕМІ «ЛЮДИНА – ЖИТТЄВЕ СЕРЕДОВИЩЕ»		
2	1	лекція	2	Структурно-функціональна організація людини з точки зору взаємодії з оточуючим середовищем. 1.Значення нервової системи в життєдіяльності людини. Нервово-емоційні напруження. 2.Будова і загальні властивості аналізаторів. 3.Характеристика основних аналізаторів безпеки життєдіяльності. 4.Джерела небезпеки життєдіяльності людини та породжені ними фактори.	[2.1.] ст. 37 [2.3.] ст. 234-247	
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Здоров'я водіїв. 1.Захворювання органів дихання. 2.Захворювання органів кровообігу. 3.Захворювання органів травлення.	[2.1.] ст. 78-90 [2.1.] ст. 95-98 [2.1.]ст. 107-111	
	2	лекція	2	Захворювання серцево-судинної системи пов'язані з професійною діяльністю водіїв. Інші професійні захворювання. 1. Гіпертонічна хвороба. 2. Ішемічна хвороба серця. 3. Радикаліт, ішіас, люмбаго, люмбалгія. 4. Травми і нещасні випадки.	[2.1.] ст. 75-78 [2.1.] ст. 98-115 [2.3.] ст. 233-243 [3.1.] ст. 39-49	

3	Групове заняття	2	Визначення біоритмічного типу працездатності й кризових днів у життєдіяльності людини. 1. Дослідження біоритмічного типу працездатності людини. 2. Визначення кризових днів фізичного, емоційного та інтелектуального циклів в житті людини.	[2.1.] ст. 37-71 [3.1.] ст. 49-79	
4	Групове заняття	2	Розрахунок впливу забруднення атмосфери аерозолями та тютюнопаління на здоров'я людини 1. Забруднення атмосфери аерозолями та його вплив на здоров'я людини. 2. Шкідливі звички і вірогідність ДТП.	[2.1.] ст. 156-162 [2.3.] ст. 266-276	
5	Групове заняття	2	Оцінка небезпек при експлуатації побутового електрообладнання 1. Розрахунок безпечної експлуатації електроприладів. 2. Пожежна безпека при перевантаженні електромережі.	[2.2.] ст.281-332 [3.1.] ст. 285-296	
	Індивідуальне завдання (конспект з теми)	4	Людина – життєве середовище 1.Система «людина – життєве середовище» та її елементи. Природа людини, її походження і сутність. 2.Природне середовище та його роль у життєдіяльності людини. Соціум, як система суспільного співжиття людей.	[2.2.] ст..281-332	
	Самостійна робота	4	Безпека життєдіяльності 1.Психіка людини і безпека життєдіяльності. 2.Роль біоритмів у забезпеченні життєдіяльності людини. 3. Характерні ознаки здоров'я, залежність здоров'я людини від кліматичних умов навколишнього середовища. 4.Здоров'я та механізми його підтримки.	[2.3.] ст.239-247 [3.1.] ст. 311-337	
	Самостійна робота	4	Небезпеки в діяльності людини 1.Небезпеки соціального походження, комбіновані небезпеки. 2.Наркотики і наркоманія. Інфекційні хвороби. Венеричні хвороби. СНІД. 3.Соціальні та суспільно-політичні небезпеки. Соціальні та психологічні фактори, що впливають на безпеку життєдіяльності людини. 4.Небезпеки, пов'язані з використанням транспортних засобів.	[2.3.] ст. 259-320 [3.1.] ст. 198-263	
	Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Вплив зміни температури і тиску в організмі людини 1.Небезпеки, пов'язані з використанням процесів, що відбуваються при підвищених температурах та підвищеному тиску. 2.Техногенні джерела електромагнітного випромінювання.		
		18	ГІГІЄНА ПРАЦІ ВОДІЇВ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ		

3	1	лекція	2	Надзвичайні ситуації. 1.Класифікація надзвичайних ситуацій, загальна характеристика та причини їх виникнення. 2.Психологічна реакція людини на екстремальні умови та її вплив на безпеку життєдіяльності. 3.Загальні поняття про першу долікарську допомогу.	[2.1.] ст.7-8 [2.2.] ст. 234-239	
	2	Групове заняття	2	Надання першої долікарської допомоги потерпілому. 1. Теоретичні аспекти надання долікарської допомоги. 2. Накладання найпростіших пов'язок.	[2.2.] ст. 231-234 [3.2.] ст. 139-151	
	3	Групове заняття	2	Оцінка впливу хімічних факторів небезпеки. 1. Аналіз небезпек під час роботи з шкідливими хімічними речовинами. 2. Оцінка можливості хронічного отруєння ртуттю.	[2.1.] ст. 156-162 [2.3.] ст. 266-276	
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Стресові стани 1. Схильність до стресових станів. 2. Соціально-політичні небезпеки, моделі поведінки у небезпечних ситуаціях. Тероризм.	[2.1.]ст..156-162	
		Самостійна робота	4	Надзвичайні ситуації 1.Надзвичайний стан та його правовий режим. 2.Організація життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях. 3.Організація ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. 4.Управління та нагляд за безпекою життєдіяльності в Україні.	[2.3.] ст. 376-398	
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Організація усунення негативних наслідків надзвичайних ситуацій 1.Організація дій для усунення негативних наслідків надзвичайних ситуацій: 2.Вимоги до систем сповіщення, зв'язку, медичного та санітарно-епідемічного нагляду. 3.Прийоми та способи проведення рятувальних робіт.	[2.1.] ст. 156-162 [2.3.] ст. 266-276	
		Самостійна робота	4	Захисні споруди, засоби індивідуального захисту. 1.Використання захисних споруд, засобів індивідуального захисту, медичних та підручних засобів. 2.Порядок ліквідації наслідків стихійних лих, вибухів, пожеж, катастроф та аварій. 3.Дезактивація, дегазація, дезінфекція.	[2.1.] ст. 156-162 [2.3.] ст. 266-276	
			4	МЕДИЧНО-БІОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ РУХУ		

4	1	лекція	2	Теорія надійності функціонування системи «водій-автомобіль-середовище руху». 1. Загальні положення. 2. Фактори, що визначають надійність водія. 3. Надійність водія в системі ВАСР.	[2.1.] ст. 120-132 [3.1.] ст. 49-79	
	2	Групове заняття	2	Психофізіологічний професійний відбір водіїв. 1. Принципи професійного відбору. 2. Прийняття рішення про професійну придатність водія.	[2.1.] ст. 140-156	
5			16	ОСНОВИ ФІЗІОЛОГІЇ ПРАЦІ ТА СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		
	1	лекція	2	Основи фізіології праці 1. Вплив параметрів мікроклімату на організм людини. 2. Дія електричного струму на організм людини. 3. Чинники, що впливають на результати ураження електричним струмом. 4. Основи пожежної профілактики на об'єктах ДПСУ згідно нової редакції Правил пожежної безпеки в Україні.	[2.1.] ст. 25-30 [2.3.] ст. 276-286	
	2	Групове заняття	2	Дослідження параметрів мікроклімату приміщення та оцінка їх відповідності нормативним значенням. 1. Визначення параметрів мікроклімату приміщення. 2. Оцінка відповідності параметрів мікроклімату для виконання різних видів робіт.	[2.1.] ст. 25-30 [2.3.] ст. 276-286	
	3	Групове заняття	2	Контроль вмісту шкідливих речовин та оцінка ефективності системи вентиляції. 1. Визначення якості повітря та оцінка відповідності повітря вимогам міждержавних стандартів. 2. Оцінка ефективності системи вентиляції.	[3.1] ст. 130-198 [2.1.] ст. 9-12 [2.3.] ст. 286-292	
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Небезпека ураження електричним струмом. 1. Аналіз небезпеки ураження електричним струмом. 2. Небезпека замикання на землю в електроустановках. Крокова напруга і напруга дотику. 3. Дослідження електробезпеки в зоні розтікання електричного струму у землю	[2.2.] ст. 234-239	
		Самостійна робота	4	Пожежна безпека. 1. Загальні відомості про процес горіння. Причини і характер пожеж. Пожежо-вибухо-небезпека об'єкта. 2. Вогнегасні речовини і засоби гасіння пожеж. Безпека експлуатації герметичних	[3.1.] ст. 130-172	

				систем, що працюють під тиском. 3. Безпека експлуатації балонів. Випробування балонів на міцність і герметичність.		
		Самостійна робота	4	Організація безпечної експлуатації устаткування. 1.Безпека під'ємно-транспортного устаткування. 2.Безпека експлуатації криогенної техніки. 3.Безпека експлуатації і ремонту устаткування. 4.Організація безпечної експлуатації устаткування. 5.Основні вимоги безпеки до виконання ремонтних робіт. 6.Організація безпечної експлуатації електроустановок.	[3.1.] ст. 173-236	
			12	БІОСФЕРА, ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ІСНУВАННЯ		
	1	лекція	2	Предмет екології, як науки про навколишнє середовище. Екологія людини. 1. Характеристика біосфери. 2. Екологічний стан в Україні. 3. Людина і Всесвіт. 4. Вплив фізичних параметрів будови Землі, процесів її внутрішньої геодинаміки на людський організм.	[2.3.] ст. 229-247 [2.2.] ст. 6-54 [2.3.] ст. 3-62	
	2	Групове заняття	2	Екологічний стан ґрунтів та водних об'єктів. 1. Розрахунок зон санітарної охорони водозабору. 2. Розрахунок міграції забруднюючих речовин в підземних водах.	[2.2.] ст. 364-373 [2.3.] ст. 192-198	
6		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	4	Екологія в Україні. 1. Характеристика біосфери. Екологічний стан в Україні. Техногенний вплив на атмосферу та гідросферу. 2. Техногенний вплив на стан ґрунтів. Проблеми відходів людської діяльності. Соціально – економічні чинники впливу на сучасне суспільство.	[2.2.] ст. 364-373 [2.3.] ст. 192-198	
		Самостійна робота	4	Урбанізація та її негативні наслідки в Україні. 1.Урбанізація та її негативні наслідки в Україні. Стихійні лиха, які найчастіше трапляються в Україні. Характеристика найбільш руйнівних стихійних лих в історії людства. 2.Екологічні наслідки військових дій. Екологічні проблеми в Україні. 3.Сучасні підходи до ідеї ноосфери. Симбіотичний шлях розвитку людства. Концепція біотичної регуляції навколишнього середовища. 4.Соціально - економічні проблеми екології.	[2.3.] ст. 229-247	

7		20	ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО МОНІТОРИНГУ, ЯК МЕХАНІЗМУ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ГІГІЄНИ ПРАЦІ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ ТА ДПСУ			
	1	лекція	2	Екологічний моніторинг в Україні. 1. Поняття екологічного моніторингу. 2. Державна система моніторингу довкілля. 3. Функції суб'єктів системи моніторингу якості довкілля. 4. Моніторинг навколишнього природного середовища в Україні та ДПСУ.	[2.1.] ст. 54-135 [2.3.] ст. 138-220	
	2	лекція	2	Розрахунок економічних збитків від забруднення довкілля, що впливають на гігієну праці водіїв. 1. Розрахунок викидів забруднюючих речовин у повітря автотранспортом який використовується суб'єктами господарської діяльності та іншими юридичними особами усіх форм власності. 2. Розрахунок суми збору за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин пересувними джерелами.	[2.2.] ст. 300-310 [2.3.] ст. 231-246 [2.2.] ст.52-70 [2.3.] ст. 48-63	
		Індивідуальне завдання (реферат)	10	Виконання реферату за заданою тематикою.		
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Правові аспекти охорони навколишнього природного середовища. 1.Правові аспекти охорони навколишнього природного середовища. 2.Організаційно дієві локальні заходи з охорони навколишнього природного середовища. 3.Організація охорони навколишнього природного середовища в органах Державної прикордонної служби України.	[2.3.]ст. 256-281	
		Самостійна робота	4	Роботи органів ДПСУ щодо охорони навколишнього середовища. 1. Організаційні аспекти роботи органів ДПСУ щодо охорони навколишнього середовища. 2.Заходи щодо недопущення забруднення навколишнього середовища в органах Державної прикордонної служби України. 3.Контроль за виконанням природоохоронного законодавства у	[2.3.]ст.. 283-301	

				Держприкордонслужбі.		
8	1	лекція	2	АВТОДОРОЖНЯ МЕДИЦИНА - ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ		
			2	<p>Захворювання і вади, при яких особа не може бути допущена до керування відповідними транспортними засобами.</p> <p>1. Категорія «А1. А. В1» транспортних засобів – мотоцикли, моторолери, мотонарти й інші мототранспортні засоби.</p> <p>2. Категорія «В» транспортних засобів – автомобілі, дозволена максимальна маса яких не перевищує 3500 кг (7700) фунтів) і кількість сидячих місць яких, крім сидіння водія, не перевищує восьми.</p> <p>3. Категорія «С» транспортних засобів – автомобілі, які призначені для перевезення вантажів і дозволена максимальна маса яких перевищує 3500 кг (7700) фунтів).</p> <p>4. Категорія «Д1. Д» транспортних засобів – автомобілі, які призначені для перевезення пасажирів і мають більше восьми сидячих місць, крім сидіння водія.</p> <p>5. Категорія «ВЕ. С1Е. СЕ. Д1Е. ДЕ.» транспортних засобів з причепами.</p> <p>6. Категорія транспортних засобів – трактори та інші самохідні машини.</p>	<p>[2.2.] ст. 281-302</p> <p>[3.2.] ст. 7-42</p> <p>[2.1.] ст. 140-156</p> <p>[3.2.] ст. 49-70</p> <p>Інтернет ресурс</p> <p>1. https://mtu.gov.ua</p> <p>2. https://mtu.gov.ua</p>	
Диференційований залік			4	Диференційований залік	Матеріали диференційованого заліку.	
Разом за семестр			120			
Разом за курс			120			
Усього за дисципліну			120			

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1.1. Нормативно-правові акти

1.1. **Наказ МВС України № 577** від 09 липня 2018 р. «Про затвердження Інструкції з автомобільного та бронетанкового забезпечення».

1.2. **Наказ МВС України № 595** від 18 липня 2017 р. «Про затвердження Інструкції про порядок використання автомобільної та бронетанкової техніки в Державній прикордонній службі України на мирний час».

1. 2. Базова

2.1. А.І. Вайсман. Гігієна праці водіїв автомобілів. Медицина, 192 с. ;

2.2. І.М. Трахтинберг, М.М. Коршун, О.В. Чебанова. Гігієна праці та виробнича санітарія.-К., 1997.-464 с.

2.3. Блінніков Г.П., Боровик О.В.. Методологічні засади екологічного моніторингу в Державній прикордонній службі України: Навчальний посібник. - Хмельницький: Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2014. – 400 с.

1. 3. Допоміжна

3.1. І.П. Пістун, Й.В. Хом'як В.В. Хом'як Охорона праці на автотранспорті Навчальний посібник. Суми; вид. Університетська книга, 2012.-373 с.

3.2. Методичний посібник. Медичне забезпечення безпеки дорожнього руху. Організація та порядок проведення медичних оглядів водіїв (кандидатів у водії) транспортних засобів. (Видання п'яте, виправлене та доповнене). Вид., Всеукраїнська громадська організація «ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ ТРАНСПОРТНОЇ БЕЗПЕКИ» К., 2011-168 стор.

X. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ (ІНТРАНЕТІ)

1. Закон України «Про дорожній рух» <https://zakon.rada.gov.ua>
2. НПАОП 0.00-1.62-12. Правил охорони праці на автомобільному транспорті <https://dnaop.com>
<https://zakon.rada.gov.ua>
3. СП 4616-88 . Санітарні правила гігієни праці водіїв автомобілів.<https://dnaop.com>
4. Міністерство інфраструктури України <https://mtu.gov.ua/>
5. Охорона праці <https://mtu.gov.ua>
6. Безпека на транспорті <https://mtu.gov.ua>
7. Стан психоемоційної стійкості, психомоторних і поведінкових реакцій у водіїв міського пасажирського транспорті <http://ir.nmu.org.ua>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Загальну оцінку за аудиторну, самостійну (індивідуальну) роботу необхідно вираховувати як середньоарифметичну з поточних оцінок, шляхом ділення суми оцінок (5,4,3,2), на кількість оцінок отриманих протягом модуля (семестру, періоду вивчення дисципліни), яка визначена робочою програмою навчальної дисципліни. Для розрахунку, кількість поточних оцінок повинна бути не менше чотирьох, для заочної форми навчання – не менше двох.

Середньоарифметична оцінка з поточних оцінок складається з оцінок за аудиторну, індивідуальну роботу та проставляється окремою графою в журналі обліку навчальних занять з округленням до 0,01 після останнього заняття з дисципліни, семестру.

До оцінок за аудиторну роботу відносяться оцінки за заняття, під час яких здійснювалось обов'язкове оцінювання та оцінки, одержані на інших заняттях. За матеріалами пропущених занять, під час яких здійснювалось обов'язкове оцінювання, курсант (слухач, студент) зобов'язаний відзвітувати до модульного контролю. За кожне пропущене заняття або відсутність оцінки на занятті, під час якого здійснювалось обов'язкове оцінювання, при обчисленні середньоарифметичної оцінки з поточних оцінок рахується «0» балів.

Індивідуальні завдання оцінюються «зараховано» чи «не зараховано». Виконання звітів про самостійне вивчення визначеного робочою програмою навчальної дисципліни матеріалу оцінюється «зараховано» чи «не зараховано». Робота зараховується, якщо в звіті є основні поняття та положення, структура відповідає змісту матеріалу, сформовано висновки

Сумарна кількість балів за дисципліну є сумою від середньоарифметичної поточної оцінки, помноженої на ваговий коефіцієнт 0,8, та оцінки за семестровий контроль, помноженої на 0,2. У відповідності до набраної сумарної кількості балів, оцінка за дисципліну визначається за національною шкалою, шкалою ЄКТС і 100-бальною шкалою за допомогою «Таблиці відповідності шкал оцінювання» (таблиця 1) та «Шкали переведення національної системи і системи ЄКТС в 100-бальну систему», наведеної в додатку 2 «Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького».

Курсант (слухач, студент) допускається до семестрового контролю (семестрового екзамену, диференційованого заліку, заліку), якщо він склав всі модулі, виконав всі види завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Курсант (слухач, студент), який не склав хоча б одного модуля, курсової роботи (проекту), отримав середньоарифметичну оцінку з поточних оцінок за аудиторну роботу менше 2,0, не відзвітував за контрольні, лабораторні роботи, індивідуальну роботу, не допускається до семестрового контролю. У разі коли курсант (слухач, студент) не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності екзаменатор проставляє – «не допущений», а в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 35 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС (таблиця).

Курсант (слухач, студент), який отримав середньоарифметичну оцінку з поточних оцінок за аудиторну роботу менше 2,0, не відзвітував за контрольні, лабораторні роботи та визначений робочою програмою навчальної дисципліни вид індивідуальної роботи до модульного контролю не допускається. Він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і йому виставляється оцінка за модуль «незадовільно» за національною шкалою, 35 балів за 100 бальною шкалою і FX за шкалою ЄКТС.

Курсанта можна звільнити від складання семестрового контролю, при цьому звільнення здійснюється на підставі вимог «Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького».

При розрахунку середньоарифметичної оцінки з поточних оцінок за кожне пропущене заняття, під час якого здійснювалось обов'язкове оцінювання, виставляється «0» балів. Якщо курсант (слухач, студент) за відповіді на семестровому контролі отримує оцінку «незадовільно», засвоєння дисципліни йому не зараховується і у відомості обліку успішності виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС (додаток 1).

Курсант (слухач, студент), що одержав одну або дві незадовільні оцінки за результатами семестрового контролю, без поважних причин не з'явився на семестровий екзамен (диференційований залік, залік) допускається до ліквідації академічної заборгованості після завершення екзаменаційної сесії. Не пізніше наступного дня, після завершення екзаменаційної сесії, начальник навчального відділу відпрацьовує графік ліквідації академічної заборгованості і представляє на затвердження заступнику ректора академії (проректору) з навчальної роботи. При відпрацюванні графіку ліквідації академічної заборгованості для підготовки до складання диференційованого заліку, заліку курсанту (слухачу, студенту) виділяється один день на підготовку і один день на здачу, до складання семестрового екзамену виділяється три дні на підготовку і один день на здачу. Повторне складання одного й того ж семестрового екзамену (диференційованого заліку, заліку) допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: перший раз викладачу за рішенням начальника кафедри; другий раз – комісії, яка створюється рішенням заступника ректора академії (проректором) з навчальної роботи.

У разі отримання курсантом (слухачем, студентом) незадовільної оцінки під час другого повторного складання семестрового екзамену (диференційованого заліку, заліку) комісії або отримання більше двох незадовільних оцінок під час екзаменаційної сесії, питання про їх подальше навчання розглядається на засіданні Вченої ради факультету та академії.

Семестровий контроль оцінюється за національною шкалою, 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до «Шкали переведення національної системи і системи ЄКТС в 100-бальну систему» наведеної в «Таблиці відповідності шкал оцінювання»

Таблиця відповідності шкал оцінювання

Сума кількості балів	Бал за 100-бальною шкалою	Національна шкала	Оцінка ЄКТС
5,00-4,51	100-90	5	A
4,50-4,01	89-82	4	B
4,00-3,51	81-75	4	C
3,50-3,01	74-67	3	D
3,00-2,6	66-60	3	E
2,59-2,00	59-35	2	FX
1,99-0,00	34-1	2	F

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А

Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Традиційні методи навчання	
МН.1.1.	Усне викладення навчального матеріалу (розповідь, пояснення, лекція)
МН.1.2.	Обговорення матеріалу, що вивчається (бесіда, дискусія, брифінг, диспут)
МН.1.3.	Наочні методи (ілюстрація, демонстрація)
МН.1.4.	Практичні методи (лабораторна робота, практична робота, пробні вправи, творчі вправи, усні вправи, практичні вправи, графічні вправи, технічні вправи)
МН.1.5.	Методи самостійного та індивідуального навчання (рецептивний, репродуктивний, евристичний, дослідницький)
2. Активні методи навчання	
МН.2.1.	Ігрові (професійні ігри, професійний тренінг)
МН.2.2.	Неігрові (аналіз конкретної ситуації, круглий стіл, навчання через науково-дослідну роботу)
МН.2.3.	Неімітаційні (групова дискусія, індивідуальні практикуми, метод «ХОБО», активні види лекційних і семінарських занять)
3. Інтерактивні методи навчання	
МН.3.1.	Інтерактивні методи в малих групах
МН.3.2.	Інтерактивні методи в великих групах
МН.3.3.	Інтерактивні методи під час самостійної роботи

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
МК 1.5	Виконання нормативу
МК 1.6	Виконання вправи
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
МК 2.9	Виконання нормативу
МК 2.10	Виконання вправи
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
МК 3.4	Виконання нормативу
МК 3.5	Виконання вправи
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний
МК 4.5	Практичний